

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నతి విశ్వవిద్యాలయం

కొబ్బరి సాగులో ఆధునిక సేద్య పద్ధతులు మరియు కొబ్బరిలో అంతర పంటల సాగు

ఉన్నతి పీఎచ్‌బీఎస్‌ఎంటెంపులు

అంబాజీపేట (తూ.గో.) మరియు ఉన్నతి జాలు, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.

మన రాష్ట్రములో కొబ్బరి ఎన్నో శతాబ్దాలుగా పండించబడుతున్నది. మానవ జీవనానికి అవసరమైన ఆహారము, పంటచెరకు, కలప మొదలగు నిత్య అవసరాలను ఇచ్చి కొబ్బరి చెట్లు “కల్పవృక్షము”గా పేరు పొందినది. పచ్చి కొబ్బరిలో పిండి పదార్థములు (20%) క్రొవ్వుపదార్థము (36%), మాంసకృతులు (4%), సీ’ బీ’ విటమినులు మరియు కాల్చియం, భాస్వరము మొదలగు పోపక పదార్థములు గలవు. కొబ్బరినేటికి ఎన్నో జౌపడ విలువలు కూడా ఉన్నాయి. కొబ్బరి నేటిలో చెక్కెరలు (4%), మాంసకృతులు (0.1%), కాల్చియం, భాస్వరము, సోడయము (105 మి.గ్రా/100 మి.లీ.), పాటాపియం (312 మి.గ్రా) మొదలగు ఖనిజ లవణములు ఎక్కువగా గలిగి, మానవ అరోగ్య రక్షణకు మరియు ఆహార పానీయముగా ఉపయోగపడును.

కొబ్బరిని ఎక్కువగా పండించే రాష్ట్రాలలో మన రాష్ట్రం ఒకటి. మన రాష్ట్రంలో కొబ్బరి పంట లక్ష హెక్టార్లలో సాగు చేయబడుతోంది. విస్తీర్ణంలో కేరళ, తమిళనాడు, కర్ణాటక రాష్ట్రాల తరువాత మన రాష్ట్రం 4వ స్థానంలోను, ఉత్సారకతలో మొదటి స్థానంలో ఉన్నది. విస్తీర్ణంలో సగానికి పైగా ఉభయగోదావరి జిల్లాలలో, ఉత్తరకోస్తా, కృష్ణ, గుంటూరు, చిత్తురు జిల్లాలలోను ఉన్నది. ఉత్సారకతలో మన రాష్ట్రం ముందు ఉన్న దిగుబడి ఇంకా పెంచదానికి చాలా అవకాశము ఉన్నది. శాస్త్రీయమైన ఆధునిక సేద్య పద్ధతులు పాటిస్తే, కొబ్బరి రైతులు దిగుబడితో పాటు వారి ఆదాయాన్ని కూడా పెంచుకోవచ్చును. ఆధ్యాత్మిక ఎన్.జి.రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయంపారి పరిధిలో వ్యవసాయ పరిశోధన స్థానం అంబాజీపేటలో గత 50 సంవత్సరములుగా కొబ్బరి పంట మీద విశ్వతంగా పరిశోధనలు జరిగినవి. కొబ్బరిలో మంచి దిగుబడి, నాణ్యత సాధించడానికి తగిన శాస్త్రీయ యాజమాన్య పద్ధతులను ఈ దిగువ తెలుపడుపైనది.

వాతావరణ - నేలలు:

గాలిలో తేమ ఎక్కువగా ఉండే కోస్తా ప్రాంతాలు, వర్షపాతం అధికముగాను, స్కర్మంగా ఉండే ప్రాంతాలు అనువుగా ఉంటాయి. సాలీనా వర్షపాతం 1000-2000 మి.మీ. వరకు ఉండాలి. నీటి సదుపాయం, మురుగు వసతి గల సారవంతమైన డెల్ఫా భూములు ఈ పంటకు చాలా అనుకూల ము. నీటి సదుపాయముగల గరప, ఎర్నేలలు కూడా సాగుకు అనుకూలము. కోస్తా ప్రాంతానికి దూరంగా ఉండు లోతట్టు ప్రాంతాలు కొబ్బరి పెంపకమునకు అనుకూలం కాదు. సగటు ఉష్ణోగ్రతలు 15 డిగ్రీల నెల్చియన్ కంటే తగ్గనట్లయితే, కొబ్బరి మొక్క పెరుగుదల బాగా తగ్గపోవును.

కొబ్బరి రకములు: కొబ్బరిలో చాలా రకములు గలవు. మన రాష్ట్రమంది వాతావరణ పరిస్థితులలో ఈ దిగువ సూచించిన రకములు అధిక దిగుబడినిచ్చుచున్నవి.

1. ఊన్నోస్తే బాల్ (దేశవాళీ) : ఈ రకము మన తూర్పు కోస్తా ప్రాంతములలో విస్తరముగా పెంచబడుతున్నది. ఇది సాధారణముగా 7 సంవత్సరములలో కాపునకు వచ్చి సగటున సాలుకు చెట్లు ఒక్కిటికి 75 నుండి 100 కాయలు దిగుబడినిచ్చును. కాయలో 146 గ్రాముల ఎందు కొబ్బరి మరియు 64 శాతము నూనె ఉండును.

2. గొతమి గంగ : ఈ పొట్టీ రకము మన రాష్ట్రంలోని కోనీమ ప్రాంతంలో కొబ్బరినేళ్ళకోసం పెంచుతారు. ఈ రకం నాలుగు సంవత్సరాలకే కాపుక వస్తుంది. కాయలు మధ్య సైజులో బోప్పొయి కాయ ఆకారంలో ఉంటాయి. గెలలు, ఆకులు ఆకుపచ్చగా ఉంటాయి. సగటున సాలుకు 60 కాయలు వరకు దిగుబడి ఉంటుంది. దానిలో ఎందు కొబ్బరి 148 గ్రాములు, 68 శాతం నూనె లభిస్తుంది. చెట్లు పొట్టీగా ఉండును.

1. డబుల్ సెంచరీ (ఫిలిప్పీన్స్ ఆర్ట్రినరీ) : ఈ పొదుగు రకము దేశవాళీ కంటే ఎక్కువ దిగుబడినిచ్చు, తూర్పుతీర ప్రాంతంలో సాగుకు అనువైనదిగా తెల్పుబడినది. ఈ రకము 1994 సంవత్సరములో విడుదల చేయబడినది. సుమారు 7 సంవత్సరములకు కాపుకొచ్చి సగటున సాలీన 130 కాయలు దిగుబడినిస్తుంది. ఈ రకం కాయలు 160 గ్రాముల ఎందు కొబ్బరి మరియు 64 శాతం నూనె కలిగి ఉండును.

2. గౌతమి గంగ (హైబ్రిడ్) : మన రాష్ట్రంలో ఈస్ట్ కోస్ట్ (దేశవాళీ)ను తల్లి చెట్టుగాను, గంగా బొండంను మగ చెట్టుగాను ఉపయోగించి హైబ్రిడ్ రకాన్ని అంబాజీపేట ఉద్యాన పరిశోధనాస్థానం శాస్త్రజ్ఞులు రూపొందించారు. ఈ హైబ్రిడ్ ను 'గోదావరి గంగ' అను పేరుతో మన రాష్ట్రంలో సాగునకు విడుదల చేయబడినది. జాతీయ స్టోయలో కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్, తమిళనాడు రాష్ట్రాలలో సాగునకు సిఫార్సు చేయబడినది. ఈ రకం నాలుగు సంవత్సరములలో కాపునకు వచ్చి 6-7 సంవత్సరాలలో మంచి దిగుబడినిచ్చుట ప్రారంభిస్తుంది. సాలుకు సగటున చెట్టు ఒక్కింటికి 140 కాయలు దిగుబడినిస్తుంది. కాయకు 68 శాతం నూనె కలిగి 150 గ్రాముల కొబ్బరి ఉండుంది.

ఈ నాణ్యమైన రకముల మొక్కలను, వ్యవసాయ పరిశోధనాస్థానం, అంబాజీపేట వారిని సంప్రదించి పొందవచ్చును.

సేర్వు పథ్థతులు

కొబ్బరిలో విత్తనపు కాయ ఎంపిక మరియు నారుమడి తయారీ - పద్ధతి : విత్తనమునకు కొబ్బరికాయలను మంచి లక్ష్మణాలు గలిగిన, ఎంపిక చేసిన తల్లి చెట్లనుండి మాత్రమే సేకరించాలి. విత్తనమునకు ఎంపిక చేసిన తోటలో తల్లి చెట్లకు అధిక దిగుబడి (సగటున 100 కా/సం.చె), కాయ నాణ్యత (ఎందుకొబ్బరి కాయకు 150 గ్రా.) కలిగి ఉండాలి. తోటలో చెట్ల వయస్సు 15-40 సం. ఉండాలి. తల్లి చెట్లు ఆరోగ్యముగా ఉండి, నిలకడగా అధిక దిగుబడినిచ్చేవిగా ఉండాలి. ఏ ప్రైల్-మే మాసాల్లో చెట్లుపై పూర్తిగా బాగా తయారైన కాయలను (12 నెలల వయస్సు) మాత్రమే విత్తనమునకు సేకరించాలి. విత్తనపు కాయలను 20 రో. నీడలో ఆరబెట్టి జూన్ మాసంలో నారుమడిలో నాటుకోవాలి.

నారుమడి తయారీ : మురుగునీరు పోయే వసతి గల తేలికపాటి మెరక భూములు నారుమడి తయారీకి అనుకూలము. వర్షాకాలములో నీరు నిలచు బరువైన భూములలో, ఎత్తెన నారుమడిని తయారుచేసుకోవాలి. పొడవైన నారుమడిలో వరుసల మధ్య 30 సె.మీ., వరుసలో రెండు కాయల మధ్య 10-15 సె.మీ. దూరములో నాటి, తరువాత తేమ ఆరకుండా తరచుగా నీరు కట్టాలి. కలుపు మొక్కలను నివారించుకోవాలి. పురుగులు, తెగుళ్ళను సస్యరక్షణ చర్యలతో నివారించాలి. సాధారణంగా నాటిన 2 నెలలలో విత్తనము మొలకెత్తును. మొలకశాతము 65-70 ఉండును.

కొబ్బరి మొక్కల ఎంపిక మరియు నాటు పద్ధతి : కొబ్బరిలో మంచి దిగుబడిన నిలకడగా పొందాలంటే నాణ్యమైన మొక్కలను ఎంపిక చేసుకొని, నాటుకోవాలి. నారుమడిలో ముందుగా మొలక వచ్చి, ఎక్కువ ఆకులు గలిగి, మొదలు లావుగా ఉండి (10 సె.మీ.) ఆకులు త్వరగా నిదివడే లక్ష్మణాలు గల మొక్కలు నాణ్యమైనవిగా అనుకోవచ్చ. ఈ లక్ష్మణాలు గల మొక్కలను ఎంపిక చేసుకోవాలి. మొక్కలు ఆరోగ్యంగా ఉండి ఏవిధమైన చీడపేడలు లేకుండా ఉండాలి. 1-1/2 సం. వయస్సు గలిగిన మొక్కలను మాత్రం తోటలో నాటడం మంచి పద్ధతి. సాధారణంగా వర్షాకాలం వచ్చే ముందే అంబే ఏప్రిల్ లో - మే మాసాలలో గోతులను తీసి ఉంచుకోవాలి. మొక్కకు, వరుసకు మధ్య (ఎటువైపునయినా) 8 మీ. దూరం ఉండేలా గోతులను తీసి ఉంచుకోవాలి. ఎకరానికి 60 మొక్కలు చౌపూన నాటుకోవచ్చును. $1 \times 1 \times 1$ మీ. పరిమాణం గల గోతుల ను తీసికొని, ఎండాకాలంలో బాగా ఆరినివాళి. జూన్ - జూలై మాసాలలో తొలకరించాక, గోతిని మంచి మట్టితో / ఒండు మట్టి మరియు బాగా చివికిన పశుపుల ఎరువు (25 కి.గ్రా.) + 500 గ్రా. సూపర్ ఫాస్ట్ టోట్ నింపుకోవాలి. ఎంపిక చేసిన కొబ్బరి మొక్కగు గోతి మధ్యలో ఉంచి, మట్టితో నింపి, మట్టిని గట్టిగా తొక్కి వెంటనే పలచగా నీరు పెట్టుకోవాలి.

నీటి యాజమాన్యము : తేమ ఆరకుండ, భూమి, స్వబావాన్ని, వాతావరణాన్ని బట్టి కొబ్బరి చెట్లకు నీకు సుక్కముగా అందించాలి. డెల్మా ప్రాంతాలలో నీటిని తోటలలో పారించే పద్ధతిని పాటించబడుతుంది. అయితే, ఈ పద్ధతిలో సేర్వుపు నీరు ఎక్కువగా వృధా అయి, తెగుళ్ళ కూడా తొందరగా వ్యాపించవచ్చును. చెట్లు చుట్టూ పశ్చిమ చేసి 'బేసిన్ పద్ధతి' ద్వారా నీటిని అందించట

మంచిది, ట్రైప్పు పద్ధతి ద్వారా నీటిని తోటలకు అందించడము ద్వారా నీటిని బాగుగా పొదువు చేయవచ్చును. నల్ల భూములలో 20 రోజులకు, తేలిపాటి ఎర్రభూములలో 10 రోజులకు నీరు తప్పక అందించాలి. తేలిక భూములలో వేసవి మాసాల్లో 5-7 రోజులకొకసారి తడినీయక తప్పదు. నీటి ఎద్దడికి గురికాకుండా కొబ్బరి తోటలలో జాగ్రత్తపడాలి. నీటి ఎద్దడి వలన పిందోలుడు, కాయ యొక్క పరిమాణం తగ్గిపోవడం జరుగుతుంది.

కొబ్బరి తోటలలో నీటి ఎద్దడి లక్షణాలు, ప్రభావం : వేసవి మాసాల్లో సగటున కాపుకానే చెట్టుకు రోజుకు సుమారు 50-60 లీటర్ల వరకు చెట్టుకు సేద్యపు నీరు అవసరమవుతోంది. భూగర్జు జలాలు అడుగండడంతో రైతులు సిఫార్సు చేసిన మేరకు నీరు కొబ్బరి తోటలకు అందించలేకపోతున్నారు. ఘలితంగా కొబ్బరి తోటలు నీటి ఎద్దడికి గురి అవుతున్నాయి. ఈ నీటి ఎద్దడి వలన తోటలలో ముదురు చెట్ల క్రింద వరుస ఆకులు వాడి వేలాడడం, పూత కొద్దిగా వచ్చట, పింద ఎక్కువగా రాలడం వంటి లక్షణాలు కనబడుతాయి. ఈ నీటి ఎద్దడి వలన కొత్త ఆకులు ఏర్పడడం తగ్గుతుంది. పగటి ఉష్టాగ్రతలు ఎక్కువగా ఉండి వేడిగాలులు సోకే వేసవి మాసంలో హూల ఘలదీకరణ తగ్గి, పింద కట్టడం కూడా బాగా తగ్గుతుంది. అంతేకాక కొబ్బరి దిగుబడి, కాయ సైజు, కొబ్బరి నాణ్యత కూడా తగ్గుతాయి. అందువలన, వేసవి మాసాల్లో చెట్టు పశ్చంలో కొబ్బరి డొక్క లేదా కొబ్బరి పొట్టును పరచి, తేమను నిల్చ ఉంచేలా చేసుకోవాలి.

ఎరువుల యాజమాన్యం : కొబ్బరి తోటలలో చెట్లపై సంవత్సరం పొడవునా పూత - పింద, ఎగిగే కాయలు ఉంటాయి. పూత, పింద పెరుగుటకు మొక్కనేల నుండి సాలీనా అధిక మొత్తాడులో ముఖ్య పోషకములను గ్రహిస్తుంది. సంవత్సరము పొడవున, కొబ్బరి చెట్లు నేలలో పోషకములను గ్రహిస్తుంది. కాపున సంవత్సరము పొడవున, కొబ్బరి చెట్లుకు నేలలో పోషకాలు లభ్యమయ్యేలా చూడాలి. కొబ్బరిలో అధిక దిగుబడులు సాధించడానికి ప్రధాన పోషకాలు అయిన నత్రజని, భాస్వరము, పొట్టాష్ ముఖ్యపొత్ర వహిస్తాయి. కనుక కొబ్బరి తోటలలో మంచి దిగుబడి, నాణ్యత సాధించాలంటే నేంద్రియ మరియు రసాయన ఎరువుల ద్వారా ప్రతి ఏటా పోషకాలను తప్పనిసరిగా అందించాలి.

కొబ్బరిలో ముఖ్య పోషకములు - పాత్ర

నత్రజని : కొబ్బరిలో లేత మొక్కల ఎదుగుదలకు, త్వరగా పొత్తు రావడానికి నత్రజని ముఖ్యపొత్ర వహిస్తుంది. కాపు వచ్చిన చెట్లలో నత్రజని, పొట్టాష్తో కలిపి సరైన పాళ్లలో వేస్తే దాదాపు 28 శాతం కాయ దిగుబడి పెరిగిందని పరశేధనల్లో తేలింది.

భాస్వరం : లేత కొబ్బరి మొక్కలలో మొదలు లావుగా ధృడంగా తయారవడానికి, ఎక్కువ ఆకులు ఏర్పడటానికి ఈ భాస్వరం ఉపయోగపడుతుంది. అందువలన మొక్కలు పొలంలో నాటీపుడు బాగా చివికిన పశువుల ఎరువుతో పొటు భాస్వరం 250 గ్రాములు మళ్ళీతో కలిపి, సూద మొక్కను నాలీసట్లయితే మొక్కలు ధృడంగా పెరిగే అవకాశం ఉంటుంది. కాపుకు వచ్చిన చెట్లకు భాస్వరాన్ని, నత్రజని, పొట్టాష్ ఎరువులతో కలిపి వేసినపుడు వేరు బాగా తొడిగి భూమిలో ఉండే నత్రజనిని పీల్చుకోవడానికి తోడ్డుడుతుంది.

పొట్టాష్ : కొబ్బరి తోటలలో అతి ముఖ్యమైన స్థాలపోషక పదార్థం పొట్టాషియం. దీనివల్ల మొక్కలు త్వరగా కాపుకు వస్తాయి. పొట్టుల సంఖ్య పెరిగి, బంతులలో ఘలదీకరణ సవ్యంగా జరిగి, కాపు నిలబడడానికి అవకాశము కలుగుతుంది. కాయలలో కొబ్బరి, నూనె దిగుబడి బాగా పెరుగుతుంది. పొట్టాష్ కారణంగా మొక్కలు చీడపేడలను, నీటి ఎద్దడిని తట్టుకునే శక్తిని కలిగి ఉంటాయి.

కొబ్బరిలో ప్రధాన పోషక లోప లోణాలు :

1. నత్రజని లోపం చిన్న వయసగల మొక్కల్లోనే అధికంగా ఉంటుంది. మొక్క ఎదుగుదల ఆగిపోతుంది. ముదర ఆకులు పసుపుగా మారిపోతాయి.
2. భాస్వరం లోపం వలన పొత్తులు రావటంలో ఆలస్యం ఆవుతుంది. అంతేకాక కాయలు పక్కానికి రావు.
3. పొట్టాష్ లోపించినపుడు ముఖ్యంగా కింది ఆకులలో ఈనెల కిరుప్రకృత ఉండే ఆకుభాగంపై అక్కడక్కడ లేత ఆకుపచ్చ రంగు మచ్చలు ఏర్పడి, క్రమంగా అవి పెద్దవై, నారింజ, పసుపు రంగుకు మారి, తరువాత గోధుమ రంగు లేదా తుప్పురంగు మచ్చలుగా ఏర్పడతాయి. ఆకులు

క్రమంగా పసుపు భారతాయి. చెట్లు పొట్టిగాను, తలకట్టు ఆకులు చిన్నవిగా ఉంటాయి. చెట్లు అలస్యంగా కావునకు వస్తాయి. కాయలు తక్కువగాను, చిన్నవిగాను ఉంటాయి. దెయ్యుపు కాయలు, తట్టుకాయలు ఏర్పడటానికి పొట్టావ్ లోపం ముఖ్యకారణం.

4. నత్రజని, పొట్టావ్ వంటి ముఖ్యమైన పోషకాలు నేలలో లోపించినపుడు, పూత నిలవక పిందె సరిగా కట్టదు. లేదా కట్టిన పిందెలో బలము లేక పిందె రాలటం గమనించవచ్చు.

కొబ్బరి తోటలలో వాడవలసిన ఎరువుల వివరాలు : నాటిన 1 సంవత్సరము నుండి, సిఫార్సు చేసిన మొత్తాదులలో ఎరువుల వాడవలయిను. వేపపిండి, పశువుల ఎరువు, వర్షికంపోట్ వంటి సేంద్రీయ ఎరువులు, పచ్చిరొట్ట ఎరువుల వాడకం చాలా లాభదాయకంగా ఉంటుంది. దిగుబడులు నిలకడగా ఉంటాయి.

1-4 సం. వయస్సు చెట్లకు : 1/2 కి.గ్రా. యూరియా + 1 కి.గ్రా. ముయ్యరేట్ ఆవ్ పొట్టావ్ + 20 కి.గ్రా. పశువుల ఎరువు/సం./చెట్లకు. 5 సం. మించిన వయస్సుగల కావుకాయలు చెట్లకు : 1 కి.గ్రా. యూరియా + 2 కి.గ్రా. సూపర్ పొస్టేట్ + 2 1/2 కి.గ్రా. పొట్టావ్ ఎరువు/సం./చెట్లకు + 25 కి.గ్రా. పశువుల ఎరువు లేదా 2 కి.గ్రా. వేపపిండి.

ఎరువులు వేయు పద్ధతి : ఎరువులను సక్రమమున పద్ధతిలో చెట్లు పళ్ళిములో వేసినపుడే, అవి నేలలో జింకి, వేర్లు గ్రహించడానికి వీలుపడుతుంది. ఎరువులను రెండు సమాగములలో జూన్ - జూలై మరియు సెప్టెంబర్ - అక్టోబర్ మాసాల్లో రెండు దఫాలుగా వేసుకోవాలి. చెట్లు కాండమునకు 3 అడుగుల దూరంలో చుట్టూ గాడిచేసి, ఎరువులను చల్లి, మట్టితో కప్పి వెంటనే నీరు పెట్టాలి. మొక్కలకు ఉప్పు వేయుట, వేర్లను సరికివేయుట మొదలగునవి శాస్త్రియమైన పద్ధతులు కావు. ఈ చర్యలవలన చెట్లకు హోని కలుగుతుంది.

అంతర సేంద్రీయము : కొబ్బరి వరుసల మధ్య ఉన్న ప్రదేశాలను సంవత్సరానికి రెండుసార్లు అంటే తోలకరిలోను, రెండవ విడత పర్మాకూలం తరువాత శుభ్రంగా దున్నుకోవాలి. తద్వారా కలుపు మొక్కల ను నివారించవచ్చు. ఈ ప్రదేశాలలో అనేక అంతర పంటల సాగుద్వారా, అడవపు ఆదాయాన్ని పొందవచ్చు.

కొబ్బరిలో సేంద్రీయ ఎరువుల పాత్ర : కొబ్బరి మొక్క నేలసుండి అనేక ముఖ్య పోషకాలను ఉడాంగా పొట్టాపియం, నత్రజని, భాస్వరము, కాల్చియం మరియు మెగ్నెషియం హెచ్చు మొత్తాదులలో పీల్చుకొనును. కొబ్బరి తోటలలో దిగుబడి స్థిరముగా ఉండడానికి సేంద్రీయ ఎరువులు ఎంతగానో ఉపయోగపడతాయి. ఈ ఎరువులు మట్టిలో మెల్లగా కుల్లి పోషకాలను విడుదల చేస్తాయి. చాలా రకముల సేంద్రీయ ఎరువులను రైతులు తక్కువ పెట్టబడితో సులభముగా వారే వారి తోటలలో తయారుచేసుకొవచ్చును. ఒక హెక్టారు కొబ్బరి తోటసుండి ఉత్పత్తి అయిన సుమారు 16 టన్నుల సేంద్రీయ పదార్థములు (కొబ్బరి ఆకు, డొలకలు, డొక్క మొదలగునవి) వృద్ధమగుచున్నవి అని పరిశోధనల అంచనా.

ఈ వృద్ధ పదార్థములను కంపోష్ట్‌గా మార్పుకొని, చక్కని సేంద్రీయపు ఎరువుగా తయారుచేసుకొన వచ్చును. సేంద్రీయపు ఎరువులు వాడుతూ, సిఫార్సులో కేవలం 50 శాతం రసాయనిక ఎరువులు వాడితే సరిపోతుంది.

సేంత్రీయ ఎరువుల పలన ఉపయోగాలు:

1. ముఖ్యముగా తేలక నేలల్లో తేమను ఎక్కువ కాలము ఉండునట్లు చేయును.
2. భూమిలో ముఖ్యపదార్థమైన సేంద్రీయ కర్కనమును ఎక్కువ చేయును.
3. భూమిలో సూక్ష్మజీవుల సంతతి పెంచి, తద్వారా మట్టిలో మొక్కల వేర్లను పోషకాల లభ్యత ఎక్కువ చేయును.
4. భూమిలో అధిక మొత్తాదులో ఉన్న లవణములను చౌడును తగ్గించును.
5. భూమి యొక్క భౌతిక లక్షణములను అభివృద్ధి పరచును.

సేంద్రీయపు ఎరువులను కొబ్బరి తోటలల్లో ప్రతి సంవత్సరము వాడుట పలన భూమిలో లభ్యమగు పోషకాలు క్రమేషి పెరిగి మొక్కలు బాగుగా పెరుగుటకు సహాయపడును. తద్వారా భూమియొక్క ఆరోగ్యము కూడా కాపాడబడును.

కొబ్బరి తోటలలో ఉపయోగపడు సేంద్రీయపు ఎరువులు:

1. వర్షికంపోస్ట్ : కొబ్బరి తోటలలో వ్యవర్ధపదార్థాలైన ఎందు ఆకులను 'వెడ్రెలన్' అనే వానపాముల ద్వారా (ఆవు పేడ మరియు ఆకులు 1 : 1 నిప్పుత్తిలో) వర్షికంపోస్ట్ న తయారు చేయవచ్చును. 10 కి.గ్రా. సేంద్రీయ పదార్థములకు 50 వానపాముల చొప్పున వాడవచ్చును. 2-3 నెలల్లో సేంద్రీయ పదార్థము కుళ్లించు చక్కని వర్షికంపోస్ట్గా తయారగును. ఈ కంపోస్ట్ ఎరువులో సుమారు 1.8% నత్రజని, 1% భాస్వరం, 0.16% పొట్టాపియం మొదలగు పొషకములు ఉండును. మరియుక పద్ధతిలో కంపోస్ట్సు కొబ్బరిచెట్టు చుట్టూ గాడిచేసి, గాడిలో కొబ్బరి ఆకులకు వానపాములను చేర్చి, గాడిలోనే ఎరువుగా మార్పుకొనవచ్చును. ఈ పద్ధతిలో సుమారు 90 రోజులలో ఎరువు తయారగును.
2. కొబ్బరి పొట్టు కంపోస్ట్ : పొట్టును కుళ్లించు ఘ్రాంటిటస్ అను శిలీంద్రము పొడిని (0.2%) ఉపయోగించి, సునుము (5%), యూరియా (0.5%), రాక్ పొస్పెట్ (0.5%) మరియు ఆవుపేడ కలిపి కొబ్బరి పొట్టునుంచి ఎరువు తయారుచేసుకొనవచ్చును. సుమారు 2,3 నెలల్లో కంపోస్ట్ ఎరువు తయారగును. ఈ ఎరువునందు సుమారు 1.2 - 1.8% నత్రజని, 0.1 - 0.22% భాస్వరం, 0.1 - 0.4% పొట్టాపియం మొదలగు పొషకములుండును. ఈ ఎరువును కొబ్బరి చెట్టుకు 20-25 కి.గ్రా. వరకు వాడవచ్చును.
3. పచ్చిరొట్ట ఎరువులు : పచ్చిరొట్ట ఎరువులైన జనుము, జీలుగ, పిల్లిపెసర, బొబ్బిర్లు (అల సంద) తొలకరి వర్షాలు పడగానే పెంచి, సుమారు 2 నెలలు తరువాత దుక్కిలో బాగుగా కలియున్నాలి. ఈ పచ్చిరొట్ట పైరుల వలన భూమిలో నత్రజని (6-7%), భాస్వరం (1-2%) మరియు పొట్టాప్ (4-5%) మొదలగు ముఖ్యపోషకాలు చేరుతాయి. ఇవే కాకుండా అనేక సూక్ష్మ పోషకాలు కూడా మొక్కలకు లభ్యమవుతాయి.
4. చిక్కటి సేంద్రీయపు ఎరువులు : వేపిండి, గాసుగపిండి, వేరుశనగపిండి మొదలగు సేంద్రీయపు ఎరువులలో 3-8% వరకు నత్రజని, 1-2% భాస్వరం మరియు పొట్టాప్ ఉంటాయి. వీటిని కూడా సేంద్రీయపు ఎరువులుగా చెట్టుకు 2-5 కి.గ్రా. చొప్పున వాడవచ్చును.
5. స్ఫూల సేంద్రీయపు ఎరువులు : కంపోస్ట్ ఎరువు, పశువుల ఎరువు, కోళ్ల ఎరువు, మేక లేక గొర్రెల ఎరువు మొదలగు స్ఫూల సేంద్రీయపు ఎరువుల్లో పొషకవు విలువలు తక్కువగాయిన్నను, మిగిలిన లాభాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఈ ఎరువులు ముట్టిలో కలిసి భూమిని గుల్లబారి, తేమ ఎక్కువగా భూమిలో ఇంకేలా చేస్తాయి. ఈ ఎరువులో సుమారు 1-2 నత్రజని, 0.5% భాస్వరం మరియు 1% పొట్టాపియం కలిగి ఉంటాయి.

కొబ్బరిలలో అంతర పంటల సాగు పలన లాభాలు:

1. కొబ్బరిలో అంతర పంటల సాగు చేయుట వలన పెక్కు లాభములు గలవు. సాధారణంగా ఇతర వాటిజ్య పంటలు మాదిరిగా కొబ్బరిలో కూడా మార్కెట్లో ధరలు మార్పుతూ ఉంటాయి. కొబ్బరి ఆధారిత పరిశ్రమలు అంతగా అభివృద్ధి చెండకపోపడము, దేశ విదేశములలో కొబ్బరి సూనె ధరల మార్పుల వలన కొబ్బరి ధరల్లో మార్పులు కలుగుతున్నాయి. కాబట్టి కొబ్బరిని ఏ కపంటగా కాక, అంతరపంటల సాగు ద్వారా టైప్ లు సుమారు ఎకరానికి రూ. 10,000 - 15,000/- వరకు అదనపు ఆదాయాన్ని కొబ్బరితో పాటు పొందవచ్చు.
2. అంతర పంటల సాగుద్వారా కొబ్బరి దిగుబడులు మరియు ఆదాయము స్థిరంగా ఉంటాయి.
3. కొబ్బరి వరుసల మధ్య సుమారు 4-5 మీటర్ల విస్తీర్ణం భాశీగా ఉండి ఎక్కువ కలువు మొక్కలు పెరిగి అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి అంతర పంటలు సాగు చేయుట వలన ఈ కలువు మొక్కల ను అదుపులో ఉంచవచ్చు.
4. సహజ వనరులైన భూమిని, నీరును, సూర్యరశ్మిని సమర్థవంతముగా వినియోగించుకోవచ్చు.

ఏక వాల్క్రిక్ బిపుల వాల్క్రిక్ పంటల వివరములు:

ఏక వాల్క్రిక్ పంటలు : 5 సంవత్సరములలోపు వయస్సు గల లేత కొబ్బరి తోటలలో, గాలి, వెలుతురు బాగా ఉంటాయి. ఈ పరిస్థితులలో కొబ్బరి బాగా కాపుకి వచ్చే వరకు ఏక వాల్క్రిక్ ములైన పసుపు, అల్లం పంటి వాటిజ్య పంటలు, కంద, చేమ, కాబేజి, కాలీప్పవర్, చిక్కుచ్చు, తీగజాతి

కూరగాయలు, మిరప, వంగ, బెండ మొదలైన కూరగాయపంటలు, అవరాలు, వేరుశనగ మొదలైన పంటలను పండించవచ్చును.

బహు వార్షిక పంటలు : 20 సంవత్సరములు మించిన కొబ్బరి తోటలలో బహు వార్షికములైన, అరబీ, కోకో, మిరియం, అనాస, బొస్సుయి, పోలికోనియా వంటి వాణిజ్యపరమైన పూలమొక్కలు మొదలైన పంటలు పండించుకోవచ్చు. నీటి ద్వారా నాచిన 2-3 సంవత్సరములలో స్థిరమైన ఆదాయం కొబ్బరితోపాటు పొందవచ్చు.

నీటి వసతి ఎక్కువగా లేని తేలిక నేలలు అనగా ఎరుగరప, ఇసుక నేలలో కేవలం వర్షాకాలంలో మాత్రమే భూమిలో తేమ నిలిచి ఉంటుంది. కాబట్టి తొలకరిలో త్వరగా ఏపుగా పెరిగే చిక్కుక్కు, వేరుశనగ, మొక్కజొస్సు వంటి పంటలను సాగుచేసుకొనవచ్చును. వర్షాధారపు తోటలలో పచ్చిలోట్ల అనగా జనుము, పిల్లిపెసర, జీలుగ మొదలైనవి సాగు చేయుటద్వారా భూమిని సారవంతము చేసి నీరు ఇంకేలా చేయవచ్చును. కొబ్బరికి ఎరువులు వాడుతూ, అంతరపంటలకు కూడా, అదనముగా పంటను బట్టి ఎరువులు అందించాలి. ఈ జాగ్రత్త రైతులు పాటించాలి. లేదా కొబ్బరిలో దిగుబడి తగ్గి అవకాశము ఉంటుంది.

కొబ్బరి తోటలలో ఇతర సమస్యలు - నివారణ

1. పిందె రాలుడు : ముఖ్యంగా కొత్తగా కాపు పట్టిన లేత తోటలలో 8-10 సం. వయస్సులో పిందెలు రాలడం సహజంగా గమనిస్తూ ఉంటాము అయితే, ఈ రాలుడు ఎక్కువయినవుడు నివారణ చర్యలు చేపట్టాలి. ఇతర కారణములయిన పొట్టాష్ లోపం, నీటి ఎద్దడి, హోర్సైన్ల లోపాలు కూడా పిందెరాలుడుని ఎక్కువ చేస్తాయి. కొన్ని పురుగుల తాకిడి ఉడా. పొలుసు, పిండి పురుగులు, ఇరి యోఫిడ్ నాల్చి వలన కూడా అస్పుడప్పుడు పిందె రాలడం గమనించవచ్చు. పిందె రాలుడు నివారణకు సిఫార్సు చేసిన మోతాదులో పొట్టాష్ ఎరువు వాడాలి (2 1/2 కి. గ్రా. / చెట్టుకి) తోట బెట్టకు గురి కాకుండా, నీరు సక్రమంగా కడుతూ వుండాలి. ఈ పద్ధతుల వలన చాలావరకు పిందెరాలుడుని కొబ్బరిలో మనం తగ్గించవచ్చు. పురుగుని గుర్తించితే, తగిన సస్యరక్షణ చర్యలు పాటించాలి. ఎల ఉకలు, ఉడతలు కూడా పిందెలను ఆశించి, పిందె రాలేలా చేస్తాయి. మొవ్వులో అపుడవుడు 'రోబోన్' అనే ఎలుకల మందు ఉంచడం ద్వారా ఎలుకలను నివారించవచ్చు.

2. తట్టుకాయలు : తోటలో అక్కడక్కడ కొన్ని చెట్టుకు మాత్రం గెలలో కొన్ని కాయలుగాని, కొన్ని గెలలు కానీ దెయ్యుపు కాయలను ఇస్తూ ఉంటుంది. ఈ కాయలు ఎదుగుడల లేక, చాలా చిన్నవిగా ఉండిపోతాయి. లేదా కొన్ని కొబ్బరికాయలు మామూలు పరిమాణంతో ఉండి లోపల కొబ్బరి మాత్రం ఏర్పడదు. రైతులు నీటిని దెయ్యుపు/తట్టుకాయలని పిలుస్తుంటారు. ఈ లష్ణాలు బోరాన్ లేక పొట్టాష్ ధాతులోపం వలన ఏర్పడతాయి. బోరాన్ లోపం వలన మొవ్వు ఆకులు కూడా విడక, ముద్దగా మొవ్వులోనే ఉండిపోతాయి. ఇలాంటి చెట్టుకు మాత్రం చెట్టుకు 100 గ్రా. "బోరాన్" అనే పొడిని చెట్టు పడ్డింలో వేసి నీరు కట్టాలి. తద్వారా తట్టుకాయలను నివారించవచ్చు. సిఫార్సు చేసిన మోతాదులో పొట్టాష్ ఎరువు వాడి (చెట్టుకి 2 1/2 కి. గ్రా.) కాయ పరిమాణము మరియు కాయలో కొబ్బరిని పెంచవచ్చును.

సంపాదకులు

దా. బి.గౌతమ్, ప్రినీపల్ సైంటిస్ట్ (హోర్టికల్చర్) పోడ్

దా. బి.లీనివాసులు, ప్రినీపల్ సైంటిస్ట్ (ప్లాంట్ పొథాలజి)

దా. ఎ.సుజాత, సీనియర్ సైంటిస్ట్ (ఎంటమాలజి)

కుమారి యమ్. కల్పన, సైంటిస్ట్ (హోర్టికల్చర్)

కుమారి పి.విజయలక్ష్మి, సైంటిస్ట్ (ఎంటమాలజి)